

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ'.

Συνδρομὴ ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενωγωγείου 12.

19 Νοεμβρίου 1889.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΩΡΓΗΣ

Κάθε χωριό, βουνό, δάσος, λαγκαδι, ῥημο-
κλήσι ἢ πύργος ἔχει καὶ τὸ φάντασμα του ἢ τὸ
τοιχειό του, κι' ἂν καλοεξετάσουμε τὸ πρᾶγμα
θαῦρου ἀπὸ ἓνα στοιχεῖο καὶ σὲ κάθε σπίτι!
ἄλλου εἶνε ἀρρώστια, ἄλλου θάνατος, ἄλλου
λεθύσι, καὶ ἄλλου κάποιος ἄλλος δαίμονας ποῦ
τοῦ φαρμακώνει τὸν ἀέρα, ἐκεῖ ποῦ θαρρεῖς πῶς
βασιλεύει ἢ καλοπέρασι καὶ ἢ καλοτυχία.

Στὸ χωριό ποῦ θὰ σὰς πάρω, — ἔς ἓνα ἀπ'
τὰ ὠμορφότερα νησιά μας, — τὸ στοιχεῖο τοῦ
τοπου ἦτανε γιὰ πολλὰ χρόνια ὁ Καπετάν
Γιώργης. Τώρα ὁ καιμένος ἀπέθανε, κι' ἀφῆκε
ἔς τὸν τόπο του ἓνα ἄλλο στοιχεῖο ποῦ ζῆ ἀκό-
μα, καὶ ὅσο ζῆ, ποῖός τολμᾷ νὰ πάρη θάρρος
μαζί σου!

Λοιπὸν ἂς γυρίσουμε πίσω καμμιά ἑκοσαρῖα
χρόνια, κι' ἂς πάμε ἔς τὰ βλογημένα κείνα χώ-
ματα. Ἄς σταθοῦμε ἔς τὸ βορεινὸ ἀκρωτήρι ποῦ
ἦτανε μιὰ φορὰ μεγαλόπολι, μὲ τὲς ἀρμάδες
της, μὲ τοὺς ποιητάδες της, καὶ μὲ τὲς μαρμα-
ρένιες κολόνες της. Ἄχ, τί θρούβαλα γενήκανε
ὅλα! Ἡ ἀκρόπολι γένηκε τάπια μ' ἓνα καλύθι
ἀπάνω, ἓνα μέρος τῆς πολιτείας κοιμητήριο,
καὶ τὸ ἄλλο χωράφια μοιρασμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ
μὲ θεώρατους βώλους ἀπὸ ἀσβεστόπετρα. Πόσες
φορὲς ἐπήγαίνα τάποβρόχια ἐκεῖ ἀπάνω γιὰ
νὰ μαζέψω σαλιάγκους ἢ καυκαλήθρες, κι' ἐγύ-
ριζα μὲ μιὰ φούχτα σκωριασμένες ἀντίκες καὶ
σπασμένα λυχνάρια!

Τὸ καθαυτὸ χωριό θὰ τὸ βροῦμε νὰ χαμο-
γελά ἀπ' τὸ πλάγι, πάνω ἔς τὸ βουναράκι. Ὅποιο
παρὰ θύρι κι' ἂν ἀνοίξης ἐκεῖ ἀπάνω, ἀνοίγει
καὶ ἢ καρδιά σου, γιατί ἀπ' τὰ δεξιὰ ἔχεις θά-
λασσα ὅσο φτάνει τὸ μάτι, ἐμπροστὰ ἓνα κόρφο
ἄπεραντο, πέρα μιὰ σειρά βουνὰ στολισμένα δῶ
κι' ἐκεῖ μὲ χωριά, ἔς τ' ἀριστερὰ ἓνα κάμπο ἐληνὲς
γεμάτο, κι' ἓνα ποτάμι ἔς τὴ μέση: ἴσα ἴσα τὸν
κάμπο ποῦ ἔπεσε ὄξω μιὰ φορὰ ὁ Ὀρφέας, καὶ
κρέμασε τὴ λύρα του σὲ μίαν ἰτιά, καὶ ἀπὸ
τότες ἐκελαιδοῦσαν ἐκεῖ τὰ ἡδόνια μὲ μιὰ γλύκα

ποῦ δὲν εἶχε ταῖρι, ὡς πρὸ πέντ' ἔξη χρόνια,
ποῦ κόψανε τὲς ἰτιῆς οἱ Τοῦρκοι, κι' ἐγυμνώθηκε
τὸ ποτάμι, καὶ φύγανε τὰ καιμένα τ' ἡδόνια,
ὕστερα ἀπὸ 30 αἰῶνων ξεφάντωμα!

Ἄς ἔρτουμε ἔς τὸν Καπετάν Γιώργη. Φαν-
ταστῆτε ἓνα μισοκυρίτη ἄθροπο, μὲ μέτριο ἀ-
νάστημα, κανονικὸ πρόσωπο, τόσο λιοκαμμένο
ποῦ θὰ τὸν ἐπέρνετε γιὰ ἀράπη! Καὶ τί λέγω
πρόσωπο! Ὅλο του τὸ κορμί ἦτανε τέτοιο,
γιατί ἄλλα, ἐκτὸς κουρελιασμένα βούχα, δὲν
ἔβαζε. Τοῦ δίνανε βούχα κι' αὐτὸς ἐκάθιζε κά-
τω ἀπ' ἓνα βράχο, τὰ ἔκοβγε κομμάτια κομ-
μάτια, τὰ ἔδενε πάλι μὲ σπάγους, καὶ τὰ βάζε!
Ποτὲς δὲν εἶπε γιατί τὸ ἔκανε τοῦτο. Ὅλοι
τῷ ξέραν ὅμως, καὶ νὰ σὰς τὸ πῶ καὶ σὰς τώρα:
Ἦτανε τρελλός!

Ὁ Καπετάν Γιώργης μιλοῦσε μιὰ γλῶσσα
ὅπως διόλου δική του ποῦ καὶ ποῦ καταλά-
βαινες λέξι, ἢ ἄλλες κατακυλοῦσαν ἀπ' τὰ
χείλη του σὰν πετραδάκια καὶ πέφτανε κάτω.
Φαινοῦτανε πάντοτε σοβαρὸς καὶ βυθισμένος σὲ
συλλογές: ὡς καὶ τὸ γέλοτό του (καὶ γελοῦσε
πολύ σπάνια), εἶχε μιὰ παράξενη σοβαρότητα,
σὰν ν' ἄλεγε: « Ἐννοια σου, κυρὰ Χαρά, τὸ
ξέρω πῶς εἶσαι ψεύτρα, καὶ δὲν μὲ γελάς. »

Δὲν ἤρχοῦτανε ἔς τὸ χωριό παρὰ σὰν πεινοῦσε.
Καὶ φυσικὰ ὅλος ὁ κόσμος τοῦ ἔδινε. Ἡ κα-
θαυτὸ φωλιά του ἦταν ὄξω, ἔς τοὺς τέσσερες ἀ-
νέμους, κατὰ τὴν παλιὰ πολιτεία. Ἐκεῖ ἀγα-
ποῦσε νὰ τριγυρίζη, καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, σὰν
τὸν ἔβλεπα καμμιά φορὰ μεσ' ἔστὰ χιλιάσματα,
θαρροῦσα πῶς ἦτανε φάντασμα κανενὸς προγῶ-
νου ποῦ σηκώθηκε νὰ κλάψη τὰ σημερινὰ χάλια
τῆς πατρίδος του.

Καὶ ποῖός ἦταν ὁ Καπετάν Γιώργης; ποτὲς
δὲν μπόρεσα νὰ μάθω ἀπ' τοὺς κατοίκους, καὶ
σὰν βρωτοῦσα τὸν ἴδιο, ἐγύριζε τὸ πρόσωπό του
πρὸς τὴ θάλασσα καὶ μουρμούριζε μὲ μιὰ φιάκα
σὰν νὰ παρᾶσταινε ἔς τὸ θέατρο! Ὁ Καπετάν
Γιώργης θὰ ἔμενε σὲ ὅλους μας παντοτεινὸ μυσ-
τήριο, ἂν δὲν ἤρχοῦτανε μιὰ μέρα ἓνας γρίπος
νὰ τραβήξη ἔς τὸν κόρφο μέσα, κι' ἂν δὲν κατέ-
βαινα κι' ἐγὼ ἔς τὴν ἀκρογιαλιά ν' ἀγοράσω
ψάρια.

Γρίπος! Μεγάλη υπόθεσι! Σὺν νὰ λέμε, ἔφθασε τὸ Αὐστριακό! Καὶ ὄχι γιὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ γιὰ τὰ σπαρταριστὰ μπαρμπούνια ποῦ ἀνεβάζανε ὑστερὰ ἀπὸ κανῆ— δυὸ ὄρες οἱ ψαροπουλητάδες, καὶ σὺν τὰ φώναζε ὁ γέρο Μπάντας (ἄλλο στοιχειό!) μέσα ἔς τοὺς δρόμους, ἐτραντάζανε τὰ παραθύρια ἀπ' τὸ βοητό.

Ἐγὼ, νὰ σὰς πῶ τὴν ἀμαρτία μου, ἀγαπούσα τὰ ψάρια, μὰ πλειότερο ἀγαπούσα νὰ βλέπω τὸ γρίπο! Κἄτι τις μὲ τραβούσε πάντοτε πρὸς τὸ γρίπο. Ἐστέκουμον ὅλη τὴν ὥρα καὶ κοίταζα τὰ εἰκοσιτέσσαρα κουπιά του νὰ χτυποῦν τὰ κύματα ὅλα μονομιάς, ν' ἀνεβαίνουν, νὰ μένουν ἴσια καὶ ἀκίνητα ἔς τὸν ἀέρα γιὰ μιὰ στιγμή, καὶ νὰ βουτοῦν πάλι, σὺν νὰ τοὺς εἶχες κουρτισμένους τοὺς δώδεκα ἐκείνους παλληκράδες ποῦ τὰ τραβούσανε. Ἐπειτα κύτταζα τὸ γῦρο ποῦ σχεδιάζανε πᾶ' ἔς τὰ ἤσυχα νερὰ καθὼς ῥῆχτανε τὸ δίχτυ, καὶ συλλογιόμουν τί κακὸ θὰ γινούτανε κάτω ἔς τὸ βάθος! Τί ὄνειρα νάδανε φές τὰ κακόμοιρα τὰ ψάρια! Θαρροῦσα πῶς τ' ἔβλεπα νὰ χύνονται ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ σὺν τρελλά, καὶ νὰ πιάνονται! Καὶ σὺν ἀνιστοροῦσα πῶς καὶ νὰ ξέρανε τί θὰ πῆ δίχτυ, καὶ νὰ μὴ σαλεύανε ἀπ' τὸν τόπο τους, πάλι θὰ τ' ἔπερνε τὸ δίχτυ ἔς τὴν ἀγκαλιά του, μοῦ ἤρχούτανε νὰ φωνάξω νὰ σταματήσῃ ὁ γρίπος, γιὰ νὰ προφτάσουν νὰ γλυτώσουν τὰ ψάρια!

Σὲ μισὴν ὥρα μέσα ἡ βάρικα ἦταν ἀρχαμένη, καὶ τὰ δώδεκα ἐκείνα θαλασσοπούλια, χωρισμένα σὲ δυὸ γραμμὲς ἀπάνω ἔς τὸν ἄμμο, σέρνανε τὰ δυὸ παλαμάρια τοῦ γρίπου σιγὰ σιγὰ ἀπ' τὴ μέση τους, καὶ γύριζε πίσω πηδηχτὰ ἕνας ἕνας τοὺς νὰ στρεφογυρίσῃ πάλι τὸ σκοινάκι του μὲ τὸν κόμπο ἔς τὴν ἄκρη, καὶ νὰ πιαστῇ ἔς τὸ παλαμάρη γιὰ νὰ ξανασύρῃ. Ἦτανε μιὰ χαρὰ νὰ τοὺς βλέπῃς. Δὲν πρόκοψα ἀκόμα νὰ δῶ καμμιά ζωγραφία τους. Γιατί δὲν ἱστοροῦν οἱ ζωγράφοι μας ἕνα βωμαϊκό γρίπο; Ζωντανὸ καὶ χαριτωμένο «σύμπλεγμα», χίλιες φορές πιὸ χαριτωμένο ἀπὸ πολλὰ ἄψυχα κουρουφέξαλα ποῦ βλέπουμε ἔς τὰ μουσεῖα. Νὰ δῆς ἀντίκριμα μορφιά, δύναμι καὶ χάρι· νὰ δῆς παρὰ τὰ ποῦ νὰ τὰ λιμπίζεσαι, στήθια μπρούτζινα, λαιμούς καὶ κεφάλια σὺν τοῦ Ἀπόλλωνα, γυρισμένα καθὼς τὰ εἶχαν πρὸς τὸ πέλαγο, μὲ τὰ χέρια τους ἀκουμπισμένα ἔς τὸ παλαμάρη.

Ἄλλη μισὴν ὥρα, κι' ὁ γρίπος ἔβγαине. Ἐβλεπες τὰ ψάρια ἀπὸ μακριὰ κι' ἀστράφτανε τρεμουλιαστὰ πάνω ἔς τὸ δίχτυ, σὺν τὰ στέρια ἔς τὸν οὐρανό. Σὲ μιὰ στιγμή τὰ παλληκάρια μαζευτήκανε τριγύρω, καὶ τινάζανε τὰ δίχτυα μεσ' ἔς τὰ κοφίνια. Μπαρμπούνια, σαρδέλες, γοῦπες, σμαρίδες, καλαμαράκια, — καὶ τί λογῆς μεζέδες δὲν εἶχε! Κάτω — κάτω ἔς τὸ βάθος τοῦ δίχτυοῦ, νὰ σου καὶ μιὰν ὀκαδιάρικη συναγρίδα!

Ὁ Καπετὰν Γιάννης, ποῦ μὲ ἤξερε φαίνεται, τὴν παίρνει, περνᾷ ἕνα κομματι βρούλο ἀπ' τὰ σβαραχνά της, τὸ δένει, καὶ μοῦ τὴν προσφέρει χαμογελώντας. Δὲν ἠθέλησε νὰ παρῆ χρήματα. Τὸν ἐπροσκάλεσα λοιπὸν ἔς τὸ δεῖπνο, γιὰ νὰ τὸν πληρώσω σὲ κρασί, καὶ δέχτηκε.

Τὸ βράδυ βράδυ ὁ Καπετὰν Γιάννης ἦτανε σπιτί μας, μὲ τὸ χρυσὸ σκολαρίκι ἔς ταῦτί του, μὲ τὸ μακρὸ φέσι, καὶ μὲ τὸ κόκκινο μαντήλι κάτω πὸ τὸ γελέκι του. Βγάζει τὰ παπούτζια του μπρὸς ἔς τὸ κατώφλιο, καὶ μπαίνει μέσα. Ὁ καπετάνιος μας ἦτανε ἀπάνω κάτω πενηντάρης, μὰ βασιτιούνταν ἀκόμα, κι' ἂν ἤθελε νὰ βάψῃ τὸ ψαρό του μουστάκι, θὰ γελοῦσε τὸν κόσμον καμμιά δεκαριά χρόνια. Ἦτανε καὶ ντροπαλὸς σὺν κορίτσι. Ἔστερ' ἀπὸ τὰ συνειθισμένα «ἀνκρωτήματα», καθὼς τὰ λέν' ἐκεῖ, ἔρχεται καὶ ὁ δίσκος — «Γειά σας, καλῶς σας εὐρέκαμε» — κάτω ἡ μαστίχα! Ἐπειτα παίρνει πέντ' ἔξη ἀμύγδαλα, καὶ σπάνοντάς τα μὲ τὰ δόντια του, καὶ παστρεύοντάς τα μὲ τὰ ῥοζομένα δάκτυλά του, μὰς ἐγλέντιζε μὲ τὰ λόγια του, γιὰτὶ μιλοῦσε καὶ λιγάκι παράξενα, σὺν ξένος ὅπου ἦτανε.

Ἀκόμα δυὸ τρεῖς μαστίχες καὶ καθήσαμε ἔς τὸ φαγεῖ. Ἡ συναγρίδα ἔγεινε πλακί, καὶ περιττὸ νὰ τὴν ἐπαινέσουμε δῶ πέρα. Ἐπειτα εἶχαμε κὶ κἄτι ἄλλα καλοφάγια καμωμένα ἀπὸ μιὰ τεχνήτρα ποῦ μπορούσε νὰ κἀνῃ τὴν τυχημὴ τῆ μαγειρικῆς ἀν' ἐξούσε ἔς τὴν Εὐρώπη! ὅλα αὐτὰ τᾶχετε καὶ σεῖς ἔς τὴν Ἀθήνα. Ἄς μὴ σας κακοφανῆ ὅμως νὰ σας πῶ πῶς ἐκτὸς ἀπὸ κἄτι γλυκύσματά σας, ἂν θέτε καθαυτὸ κερτίδες, μπουρέκια, μπακλαβάδες καὶ ἄλλα τέτοια, νὰ κοπιάσετε ἔς τὰ νησιά μας.

Ὁ καπετὰν Γιάννης, μὲ τὴ μιὰν ἄκρα τῆς πετσέτας χωμένη ἔς τὸ γιᾶκα του, τὰ ἐτιμοῦσεν ὅλα μὲ τὴν ὀρεξίν του. Σὺν κελὸς θαλασσινὸς ὅπου ἦταν ὅμως, πλειότερα ἀπ' ὅλα ἐτιμοῦσε τὸ κρασί. Σὺν ἐσηκωθήκαμε ἀπ' τὸ τραπέζι, τὰ μάτια τοῦ καπετάνιου τινάζανε σπίθες, καὶ τὰ μάγουλά του ἦσαν κόκκινα σὺν τὸν ἀστακό. Ἐπέρασε καὶ ἡ πρώτη ἐκείνη ντροπή, καὶ μὰς διεσχέδαζε τώρα μὲ πολλὰς ἱστορίας καὶ νοστιμάδες.

Ἀπὸ ὀμιλία σὲ ὀμιλία, εἶπαμε καὶ γιὰ τὸν Καπετὰν Γιώργη. Ὁ μουσαφίρης μας ἀμείσως φάνηκε σὺν στενωχωρημένος. Ἐγὼ βλέποντας πῶς κἄτι πρέπει νὰ ξεῖρει γιὰ τὸ στοιχειό μας, ἄρχισα νὰ τοῦ βαζῶ φτίλια. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἠθέλε ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του. Ἔστερα ὅμως ἀπὸ πολλὰ παρακάλια καὶ ὑπόσχεσες νὰ μὴν τὸ ξαναπῶ κανενός, καὶ σὺν ἐφύγανε κ' ἡ γυναικὴς ποῦ δὲν τὲς ἐμπιστευότανε φαίνεται, ἀν καὶ τὲς

έφερνότανε με μεγάλο σέβας, άρχισε τή διήγησι πού θά σάς κάμω τώρα με πιό λίγα λόγια.

« Ήτανε συμπατριώτης μου, είπεν ο Καπετάν Γιάννης, σάν έβγαλε πρώτα τό κόκκινο μαντήλι του κ' έσκούπισε με κάποια στενοχώρια τό πρόσωπό του, — Ήτανε συμπατριώτης μου, και είμαι γαμπρός του! Ήτανε γιός ενός ψαρά, μά τό είχε μέσα του, και ήθελε νά γείνη μεγάλος άνθρωπος. Είχε 'ς τό μάτι και μιá άρχοντοπούλα, πού τόν άγαπούσε κι' αύτή, γιατί ήτανε και μορφονιός. Μά πριχού γυρεύση τήν κοπέλλα έπρεπε νά προικίση και νά παντρέψη τρεις άδελφάδες, και έπειτα νά γείνη κι' αύτός πλούσιος. Έσυμφωνήσανε τό λοιπόν νά περιμένουνε μερικά χρόνια, γιά νά κάμη σερμαγιά, κ' έπειτα νά στείλη τούς προξενητάδες.

Κ' έτσι βγαίνει ο Γιώργης 'ς τόν κόσμο, και δουλεύοντας με τήν καρδιά του, 'ς ένα χρόνο μέσα τό κατάφερε νάχη δική του βάρκα. 'Σ άλλον ένα χρόνο ή βάρκα γένηκε τρεχαντήρι. Κάθε δώδεκα μήνες γύριζε ο Καπετάν Γιώργης χαρούμενος άπ' τά ταξείδια του, και σου πάντρευε και μιάν άδελφή. Τί κακό γινούτανε 'ς τούς γάμους εκείνους! Πού αν ή χαρά ήτανε μιá γιά τό γαμπρό και τή νύφη, ήτανε δυό χαρές γιά κείνονε, γιατί κάθε γάμος τόν έφερνε πιό κοντά 'ς τήν άρχοντοπούλά του. 'Σ τόν τρίτο γάμο ήμουν εγώ ο γαμπρός, και φτάνει νά σάς πω πώς τά σκυλιά με κρατήσανε ένα ήμερόνυχτο μακριά άπ' τή νύφη με τά ξεφαντώματά τους.

'Εγύρευσε ο κακομοίρης νά κάμη τές προξενιές τότες, και μακάρι νά τές έκανε, γιατί αν και ή σερμαγιά του όλη 'πήγε 'ς τές προίκες, τόν ήξευρε τώρα όλος ο κόσμος πώς ήταν άξιος, και αύτή ήτανε μεγάλη σερμαγιά γιά τόν Γιώργη. Μά έλα δά πού ήτανε και τό καιίι χρεωμένο, χτισε χτίσε σπίτια γιά τές άδελφάδες! Του είταμε λοιπόν, επειδή και ο πατέρας τής κοπέλλας είνε περήφανος άνθρωπος, ας πάγη ένα καλό ταξείδι ακόμα, κ' ύστερα άπ' ένα χρόνο έρχεται και ζητά τήν καλή του.

Θυμούμαι ακόμα τή βραδυά πού πέρασε με τά παιγνίδια άπ' τά σπίτια της, και τής τραγουδούσε διαβαίνοντας και χωρίς νά σταθή, γιά νά μή μυρισθούνε τίποτε οί δικοί της, πού δέν τό ζέρανε :

Μισεύω και σ' άρίνω γειά, γλυκειά μου περιστέρα.
Στό παραθύρι πρόβαλε νά πάρη ο νοός μου άγέρα.

κι' άπό τό άπάνω άπάνω πάτωμα μισοανοίγει ένα παραθύρι.

Τήν άλλη μέρα τό τρεχαντήρι σηκώθηκε, και με μιá καραμπίνα άποχαιρετούσε ο Καπετάν Γιώργης τή λυγερή του.

Πέρασαν έντεκα μήνες, και δέν άκούσαμε τίποτες. 'Σ τό δωδέκατο μήνα βούζει 'ς τή γειτονιά μιá φοβερή είδησι. 'Η άρχοντοπούλά μας άρρα-

θωνιάστηκε με ένα πλούσιο ξένο, πού ήτανε νά τήν παντρευτή και γλήγορα γλήγορα, και νά τήν πάρη 'ς τόν τόπον του! Και δέν ήτανε και φέμματα. 'Η δουλειά γένηκε άψε σβύσε. 'Η κοπέλλα φώναζε, εκλαψε, παρεκάλεσε, φοβέριζε. "Όλα του κάκου! άπ' ταύτι και 'ς τόν παπα! Και σε μιá βδομάδα μέσα ο ξένος τήν έπαιρνε 'ς τό χωριό του, μαζί με τά προικιά της, κ' έφαρμάκωνε τό σπιτικό μας χωρίς νά γλυκάνη και τό δικό του, γιατί τό καιμένο τό κορίτσι χτίκασε κι' άπέθανε σε μερικους μήνες.

Τό καραβάνι εκείνο ξεκινούσε άπ' τή μιá μεριά τό πρωί, και άπ' τήν άλλη έμπαινε τό βράδυ βράδυ τό τρεχαντήρι του Γιώργη 'ς τόν κόρφο μας μέσα. Ήτανε ήσυχη βραδυά και ή καραμπίνα του διαλαλούσε παλι 'ς τά βουνά τριγύρω. Δέν κατέβηκε κανένας άλλος 'ς τή σκάλα εκτός έμένα, γιατί εγώ ήξευρα καλλίτερα τή βίδα του, κ' έφοβήθηκα μήν τύχη και τόν παραλωλάνουν οί άλλοι. Και πού νά ξεψα! »

Βγάζει παλι τό κόκκινο μαντήλι ο Καπετάν Γιάννης και σκουπίζει τό πρόσωπό του.

« Φοβερή βραδυά εκείνη, αφεντικό! Οί ναύτες άρχίζανε νά μαζεύουν τά πανιά, ο Γιώργης δός του τουφεκές και τραγουδι, κ' εγώ νά στέκουμα μονάχος 'ς τή σκάλα και νά γίνεται ή καρδιά μου κομμάτια! Τό καιίι προσμένει άπ' όξω άπ' τό λιμάνι γιά ν' ανοίξη ο δρόμος άπό κάτι ψαρόβαρκες πού φευγανε, ο Γιώργης βγαίνει με τή βάρκα και σε λίγες στιγμές τόν είχα μπροστά μου. Σάν με είδε νά στέκουμα έτσι μουνδιασμένος και συλλογισμένος,

—Βρε Γιάννη, μου λέει, τί έχεις; άπέθανε κανένας; πές μου το νά γλυτώνουμε.

Σάν του είπα με μασημένα λόγια πώς δέν ήτανε θάνατος, αύτός άμέσως μου κάνει.

—Και τί είνε; παντρεύτηκε;

'Εμένα τότες με πήραν τά δάκρυα. Με βλέπει μέσ' 'ς τά μάτια κίτρινος σάν τό θειάφι, και δέν λέγει λέξι μόνο δαγκάνει με μιá λύσσα τό μουστακι του, πηδά 'ς τή βάρκα, και πίσω!

Τάχασα και δέν πρόφτασα νά μπω μαζί του τόν φώναξα, τόν παρεκάλεσα 'ς τή ψυχή των γονειώ του, ποιός ν' άκούση! 'Ωσου να'ρω άλλη βάρκα νά πάγω κατόπι του αύτός κυβερνούσε τό τρεχαντήρι πού γύριζε πίσω. Σε μισήν ώρα δέν έβλεπες παρά ένα μικρό φως 'ς τό πέλαγο πού άπό στιγμή σε στιγμή λιγόστευε.

'Ως έδω τά είδα με τά μάτια μου. Τά άλλα θά σάς τά πω σε λίγα λόγια, γιατί πέρασε κ' ή ώρα, και τά παιδιά θά τό παραξηλώσουνε κάτω 'ς τήν ταβέρνα. Θά σάς τά πω σάν πού τ' άκούσαμε άπό τούς ναύτες ύστερα άπό καμμιά βδομάδα.

'Ο Καπετάν Γιώργης άφήκε τό καιίι νά πάη κατá τόν άνεμο. Κι' ο βοριάς τώφερε ίσα

ἴσα ἐδῶ ἔς τὸν πλατὺ Γιάλο ποῦ λέτε. Ἦτανε νύχτα, κι' ἀπάνω κάτω δυὸ μίλια μακριὰ ἀπ' τὴ στερηά, ὁ καπετάνιος φωνάζει τοὺς ναῦτες, τοὺς πλερώνει, καὶ τοὺς προστάζει νὰ πάρουν τὴ βάρκα καὶ νὰ πᾶν ὅπου θένε! Οἱ ναῦτες βλέπουν ἕνας τὸν ἄλλον σαστισμένοι, κάνουν ν' ἀντισταθοῦν, τοῦ λένε πῶς θὰ τοὺς πάρη ὁ κόσμος γιὰ κλέφτες, μ' αὐτὸς ἀρπᾷ τὴν καρκαμπίνα του καὶ τοὺς δίνει νὰ καταλάβουν πῶς δὲν χωρατεύει. Παίρνουν τὸ λοιπὸν τὴ βάρκα καὶ πρυμνίζουνε κατὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Μὰ εἶχανε καὶ τὸ μάτι τοὺς πίσω, γιὰτὶ ξέρανε πῶς κἀτι τρέχει μὲ τὸν καπετάνιο. Σὲ λιγάκι βλέπουν τὸ τρεχαντῆρι νᾶρχεται μ' ἀνοιχτὰ καὶ φουσκωμένα πανιά καταπάνω ἔς ἕνα βράχο, ἐκεῖ μισὸ μίλι ὄξω π' τὸν κάβο. Γυρνοῦνε τὴ βάρκα καὶ τραβοῦν ἴσια πρὸς τὸ βράχο. Ὅσοῦ νὰ πᾶνε, τὸ τρεχαντῆρι ἦταν ἀφόντο, κι' ὁ καπετάνιος μαζί του! Τὴν πρώτη φορά ποῦ ἀνέβηκε μισοζώντανος, τὸν ἀρπαξε ἕνας τους, τὸν πῆραν ἔς τὴ βάρκα, καὶ τὸν βγαλανε ἔς τὴν ἀκροθαλασσιά! Ἡ ἀναπνοή του ξαναῆρτε, μὰ μῆτε ἡ γνῶσί του, μῆτε ἡ γλῶσσά του ξαναφάνηκε πιά.

Ἀφεντικό, τὰ ξέρεις ὅλα τώρα ἐπρόσθεσε ὁ Καπετάν Γιάννης μὲ βρεγμένα μάτια.

— Ἐκτὸς ἕνα πράμμα, τοῦ λέγω πῶς δὲν τὸν ἐπήρατε πίσω;

— Ἐστάθηκε ἀδύνατο. Αὐτὸς πρέπει νὰ τᾶχε χαμένα πριχοῦ νὰ βουλιαῖξη τὸ καίκι του. Σὰν τὸν γλυτώσανε καὶ τὸν φέραν ὄξω, τᾶχασε ὅλως διόλου. Γυρέψανε νὰ τὸνβάλουν ἔς ἕνα σπίτι ὡσοῦ νᾶρτη κανένας μας, μ' αὐτὸς δὲν τὸ κουνούσε ἀπ' ἐκεῖ κάτω. Σὰν ἦρτα καὶ τὸν ἤρα στρωμένο ἔς τὰ χαλίκια τοῦ γιάλου καὶ τοῦλεγα νὰ πάμε πίσω, ἦταν τὸ ἴδιο σὰν νὰ μιλοῦσα σὲ πέτρα. Σιγὰ σιγὰ ἄρχισε νὰ μουρμουρίζη καθὼς ποῦ κάνει τώρα, κι' ἀπ' τὰ μισὰ λόγια του κατάλαβα πῶς τὸ κακὸ δὲν εἶχε γιαιτριά. Μιὰ μέρα τὸν ἔβαλα μὲ τὸ ζόρι ἔς ἕνα καίκι, κ' ἐπήδηξε ἔς τὸ γιάλο σὰν τὴν γάτα καὶ κολύπησε ὄξω.

Ἐρχομαι τώρα δυὸ φορές τὸ χρόνο καὶ τὸν βλέπω. Τὸν βρίσκω κεῖ κάτω πρὸς τὸ κοιμητήριο τὴ νύχτα, γιὰτὶ ἂν καὶ τρελλός, δὲν θέλει νὰ ξέρη κανένας τί του εἶμαι. Θέλει νὰ μένη ὀλότελα ἀγνώριστος ἐδῶ πέρα. Τοῦ φέρνω βουῖχα κάθε φορὰ ποῦρχομαι, κι' αὐτὸς τὰ κουρελλιάζει πρῶτα κ' ὕστερα τὰ φορεῖ. Εἶνε ὁ καϊμένος κι' αὐτὸς βουλιασμένο καράβι, ὁ νοῦς του ἐσταμάτησε σὰν τὸ τρεχαντῆρι του στὸν πάτο μὲ ὅλες τὲς σερμαγιές του.»

Τώρα τὰ χεῖλη τοῦ Καπετάν Γιάννη τρέμαν' ἀπ' τὴ συγκίνησι.

— Ἐνα κρασί, καπετάνιο, νὰ πᾶν ἡ πικρὴς κάτω! Παληόκοσμος!

— Γεῖά σας, ἀφεντικό, καλὴ ἀντάμωσι!»!

Καὶ ἤπια τὸ «ποδκράτο» μ' ἕνα πείσμα σὰν νὰ γύρευε νὰ πνίξη τὸν πόνο ποῦ τὸν βασάνιζε.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ γρίπος ἔφευγε, καὶ εἶδε τὸν καπετάν Γιώργη νὰ κοματιάξη ἕνα καπότο, καὶ νὰ μουρμουρίζη ἀκατανόητες λέξεις κυττάζοντας πρὸς τὴ θάλασσα.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΑΤΗΣ.

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις Χ. Ἀννίνου.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Καθὼς ὁ σταθμὸς ἐπληροῦτο ὑπὸ τοῦ πλήθους ἡ διόδος καθίστατο δυσχερεστέρα. Αἱ ἀμαξὶαι διεδέχοντο ἀλλήλας ἀδιακόπως ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ τρέχη ἀπὸ τῆς μιᾶς θύρας εἰς τὴν ἄλλην. Τότε ἐξῆλθε σκεπτόμενος ὅτι προτιμότερον ἦτο νὰ μένη ἔξω διὰ νὰ ἴδῃ κάλλιον, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ ἐπὶ πλέον ἐντὸς τῆς χυδαίας τῆν ὄψιν καὶ πνιγηρὰν ἐρούσης ἀτμοσφαιρὰν αἰθέουσης ἐκείνης, τὴν ἀγωνίαν ἣτις ἤρχισε νὰ τὸν βασάνιζῃ.

Ὁ Σεπτέμβριος ἦτο περὶ τὰ τέλη του, ἐπεκράτει δὲ καιρὸς θερμὸς καὶ ὑγρὸς. Ἐπεπλανᾶτο εἰς τὸν ἀέρα ελαφρὰ θμίχλη, ἀναμέσων τῆς ὁποίας οἱ φανοὶ τῶν ἀμαξῶν ἐφαίνοντο θολοὶ κάτω εἰς τὴν μεγάλην κατωφερῆ λεωφόρον. Καθεὶς φθάνων ἐφαίνετο λέγων: «Ἐγὼ εἶμαι... ἴδου με!» Ἡ Σιδωνία ἄμως δὲν ἐφαίνετο ποτὲ κατερχομένη, τὴν δὲ ἀμαξάν ἦν παρετήρει μακρόθεν ἐρχομένην μὲ τὴν καρδίαν πάλλουσαν ἐξ ἐλπίδος, τὴν ἐβλεπεν ἐπιστρέφουσαν εἰς Παρισίους χυδαίως ἐλασρὰν καὶ κενήν.

Ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως προσῆγγιζεν. Παρετήρησεν εἰς τὸ ὠρολόγιον καὶ εἶδεν ὅτι ὑπελείπετο μόνον ἕν τεταρτον τῆς ὥρας. Τὸ τοιοῦτο τὸν κατεπτόησεν, ἀλλ' ἤδη ὁ κώδων τῆς ἀνοιχθείσης θυρίδος τῶν εἰσιτηρίων τὸν ἐκάλει. Ἐδράμε καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν του ἐν τῇ μακρᾷ σειρᾷ.

— Δύο εἰσιτήρια πρώτης θέσεως διὰ Μασσαλίαν! εἶπεν.

Ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο καὶ τοῦτο ἐναρξίς κατοχῆς. Μεταξὺ τῶν καταφόρτων ἐκ δεμάτων ἀμαξίων καὶ τῶν συνωθουμένων καθυστερούντων ἐπιβατῶν βαδίζων ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πρώτην τῆς ἐπισκοπήσεώς του θέσιν. Οἱ ἠνίοχοι ἐκραύγαζον αὐτῶν: «ἐμπρός!...» Ἰστατο ἐγγὺς τῶν τροχῶν καὶ τῶν ἵππων, μὲ τὴν ἀκοὴν ἐκκωφανθεῖσαν ἐκ τοῦ θορύβου, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπερμέτρως διεσταλμένους. Δὲν ἀπέμενον εἰμὴ πέντε λεπτά. Ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως